

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, December 5-dikén, 1820.

S z e n t I l o n a.

A' Londoni Ujságlevelék ilyen új tudósítást közlenek ezen szigetről: — „Bonapartét e' napokban kilovagolni szemlélttem. Legelől Marschal Bertrand lovaglott egy almás szürke paripán. Utánna következtek Bonaparte és Bertrandné. Gróf Montholon 's néhány egyéb Udvarnokok rekesztették-be a' lovagló seregét. — „Bonaparte nagyon megvastagodott 's ábrázatban szörnyen felpuffadt. Mostgyakrabban jár ki, mint eleintén. Legfőbb munkája az iras. Egy idő oltá Kritikát ír a' régi időkbéli nevezetes vezérekről. A' kis kert, melyet maga plántált, nagyonttzik néki; ő, ezen tekintetben egészen egy olly Anglus polgárhoz hasonlíthatatik, a' ki valamelly kisded környéken csaknem minden világi természeti szépségeket, tókat, patakokat, erdőt, cserét, rétet, ligetet, grottát, egy szóval mindent együtt akar miniatúrában látni. Ezen kert néki olly szentsége, melyhez bár semmi idegen ne közelítsen. — „Hanem, más felől az ő személyére való vigyázat is ugyan nagyon szoros. A' Kormányozó' vagy Admirális' különös engedelme nélkül az ő lakhelye felé senki se mehet; még az ő városból (James-townból) se szabad a' Kormányozó' Gen. Adjutánsának passusa nélkül semmi idegen embernek eltávozni; 's valamelly hajóra felmenni se' senkinek a' nélkül, hogy egy melléje rendeltett

tiszt ne' kísérné. — „A' meleg ezen szigeten, künn a' szabad levegőn a' 18, a' városban pedig a' 15 grádust (R. szerint) ritkán haladja fellyül.

D á n i a.

November' 16-dikán Koppenhágában meglepték és fogságra vitték D a m p e nevű Theologust és Philosophia' Doktorát. Azt mondják, hogy nagyon nyughatatlankodó ember volt, mely által a' Politziki tisztviselők figyelmét magára vonta. Gyanugyűléseket tartott magánál: de olly titkosan, hogy egész a' fenn-irt napig rajta nem találhatták. Ekkor rajta vesztette; éppen a' gyűlésnek kinyitásán lepték meg. Magát fogságra vivén a' nálla taláztatott plánumokat, hirdetéseket 's egyéb efféléket gondviselés' alá vették: de ő megátalkodva tagadja, hogy ezeknek Szerzője volna; azt mondja, hogy az uczán találta őket.

Nagy Britannia.

Azon sok féle elvetemedésekről, melyek Londonban vagy három estvéken, a' Királyné' győzedelmeakedésének meginnepeltetésén történtek, még most is olly sokat irnak némelly Ujságlevelék, hogy munkát adna a' fontosabbaknak kivállogatása. Leggonoszabbúl megkülömböztette manát az a' H o n e nevű Radikális és Revolúzi-

ós Könyvnyomtató, a' kit bizonyos Londoni Ujságlevelék Athénus Honénak neveznek. Ez a' maga házának egész külső oldalát olly állaltszó (transparent) figurákkal rakta-bé, mellyek csupa külömbkülömbféle ördögöt, kígyót, gyéket; skorpiót, pioczárt 's több effélet ábrázoltak; mind ezek között középsben egy aszszonyember szemléltetett, a' ki egy hosszú rudat tartott kezében, melynek végére Szabadság-sipka volt szurva. Az említett állatok között középsben a' Királyné' mejképe állott azoktól körülvéttelve. Továbbá ugyan ezek között szemléltettek egy szélyvel szaggattatott nagy rangú katonaszemélynek formaruhája 's stiplicsizmáji, 's egy emberfő, melly a' testétől elvágattatva még most is vérzeni látszott.

Nagyon sajnálható volt ezen világosítási bolondoskodások között az, hogy némelly embereknek halála is okoztatott miattok, többek pedig olly veszedelmesen megsebesítettek, hogy bizonytalan, hogy lábura állhatnak-e valaha, vagy soha sem. — Azt, hogy a' világosítások meggátoztathassanak, véghez nem vihette a' Politzia, minthogy 11-dikben és 13-dikban a' Lord Májor, Thorpe, maga példát adott reá a' város' házának megvilágosíttatása által. Mihellyest ezt látta a' nép, azonnal mindeneknek ablakait behajgálta, a' kik meg nem aharták világosítani, melyből sok vérontás következett. Éjféltájban (Nov. 11-dikén) csaknem dühösködve jártak a' tolongó bándák le 's fel az uczákon. A' ki vélek együtt kiáltani nem akart, annak ruháját lángoló fákllyákkal begazolták. A' lövöldözés 's egyebek, mellyekről már eleget irtunk, éjféltutáni 2 óráig tartott. A' Pall-Mall és S. James uczákban a' testörzö sergeknek kellett bizonyos nagy épületeket védelmezni. Ezen sergek nagyon hideg vérrel szenvedték

a' sokféle bosszantásokat. — Nov. 12-dikén vasárnap i innep lévén semmi világosítási láрма nem történt: hanem annál nagyobb divatjában folyt hétfün (13-dikban) 's ekkor is a' Polgármester 's utánna Wood, Waithman Senátorok, és az Oppozitzió' részén lévő Lordok adták reá az első buzdító példát. Ezek minnyájan megkülömböztetve kimutatták magokat. Koburgi Leopold Princz is megvilágosíttatta a' házárt. — Melly elvetemedésnek kell annak lenni ha illy nagy város' tolongó uczáin pushákból, pistollyokból lövöldöznek, rákétákat hajgálnak, 's még hisded ágyukat is hisítnek. Egy tisztességes Ur; a' feleségével a' Cityben Halborn nevű uczán menvén, olly közel sütöttek-el az aszszony' órn alatt a' pistolyt, hogy csak nem egész órát elszakasztotta a' lövés, 's úgy öszszemarczongolódott az ábrázatja, hogy csaknem félholtan vitték-be egy seborvos-boltba. Három aszszonyosság egy Urral szerkérben ülve a' Long-acre uczán menvén; lovaik közé ugráló rákétát vetettek a' bolondoskodók, melyből a' lovak megijedtek, 's a' hocsit a' sokaság közé ragadták — egy öreg embert letapodtak, 's a' keréka nyakán menvén keresztül, e' mindjárt megholt — egy ifjú embernek pedig mind két lábalt ketté törték a' kerekék — 's több embereken ejtettek kissébb nagyobb sebet. Egy más uczában hasonló gonoszok valami Zsbvásárostól 6 vagy 7 apró ágyut vásárolván, fából tajgákat csináltak 's arra rakták. Ezeknek tüzelése is több embereket megsebesített. Az uczán keresztbeállitva sütögették-ki őket. A' Politziai katonák nem voltak olly számosan, hogy ezen bolondoskodókat elkergethették volna, míg végezetre néhány Politziai Ágensék elegendő fegyveres erővel érkeztek-meg, 's az ágyukat elvévén a' csendes-ségháborítókat szélyei kergették. Ugyan

ezen éjjel 11 órakor gyuladás történt egy Kádárnál (Pintérnél), melynek megoltá-
sára tüzőlő edények hozattatván, ezeknek
szekereik is sok embert össze tapodtak
és megszesítettek. Megoltatván végezté-
re a tűz a konyhán egy felig megsült
macskát találak, melynek farkára fáklya
volt kötve, kétség kívül valami gonosz
ember ennek segedelmével gyújtotta meg
a házat.

Azon sokféle válaszlások között, mel-
lyeket az alatt, míg a Királyné pere a
felső ház előtt folyt, a F. g. a városoktól és
minden féle társaságoktól, ezekektől és
egyebektől hozzá küldetett Követtségek-
nek adott, s a mellyeket, mint közelebb
említettünk, a Ministeriális Ujságlevelék
olly veszedelmeseknek hirdetnek, hogy
azoknak írójok ellen talám pert is fognak
indítani — mint különöst, úgy említék né-
melly Londoni Ujságlevelék, azt, mel-
lyet a Keményseprök társasága Követ-
tségének adott a Felső: — „Az a meg
nem romlott ifjuság (igy szoll a Fel-
ségé) melly a keményekbe felhágesál,
azért, hogy azokat a hónapoként vagy
hetenként ott meggyűlö s megvastagodó
fűsttől (a korontól) megtisztítsa, általam
feljebb becsültetik, mint eme magának
való (csak magát szerető) fektzióbéli em-
berek közzül akármellyik, a melly rüt
útakon a maga örökös gyalázatjára felhá-
gott. A Keményseprök fekete érszénye,
az én Üldözöjimnek Zöld-zsákjához kép-
pest (ebben vitték volt a Királyné ellen
szolló tudósításokat a felső ház elejébe),
szép és fejtér, mint a hó.“

A T i m e s Ujságlevelék említik,
hogy az az irás, mellyet a Királyné Vi-
ce-Cameráriusa, Minister Liverpoolnak
azért által adott, hogy az Országlószék a
Felsőház rangjához illő Királyi épületet
rendeljen, illy kifejezéseket foglal magá-

ban: — „A maga Vice-Camerariusának
megparancsolta Királyné a Felsőház, hogy
a Királyi Országlószéktől kívánnyamag,
hogy rendeltessen az a Felsőház számára
haladék nélkül Királyi palotát, s olly ké-
születet, melly azon Országban, a hol
már most laknia kell, rangjához méltó
legyen. Ennek kirendelése ugyan, vala-
mint Királyné a Felsőház állapotjára
úgy a Korona becsületére nézve is ám-
bár már igen sokáig halasztatott: ezen
haladást mindazáltal a Felsőház a jelenlé-
vő környülállásokra nézve mostanában hal-
gatással eltörlőzvé, csak azt jelenteti,
hogy a dolgot tovább nem halogatni, ha-
nem meghatározott módon rendbe szedni,
természet szerint szükséges legyen.“

A Lord Liverpool felelete ezen
jelentésre, a Kurir szerint, ennyiben ál-
lott: „Lord Liverpool parancsolatot vett
Királytól, hogy tudósítsa a Királynét,
hogy Király a Felsőház a mostani környül-
állások között a Királyi paloták közzül
egygyíket is oda nem adattathatja. Egyszers-
mind annak megjelentésére is parancso-
latot kapott Lord Liverpool, hogy addig,
míg a Parlamentum a Currens foglal-
latosságoknak elővételére össze nem gyü-
lekezik (melly kétségkívül csak a jövő
Januáriusban vagy Februáriusban fog meg-
esni) a Királynénak azon summa, melly
eddig kijárt, ezen túl is minden bizon-
nyal ki fog járni, a midőn osztán a Par-
lamentum kötelessége leszen, hogy a
Királyné a Felsőház azután járandó
summát meghatározz.“ — Későbbre ezen
váloszszához azt a taldalékot mellélette
Lord Liverpool, hogy ezen válosz mel-
lett szükségesnek tartja valódiképpen meg-
jegyezni, hogy e nem azt teszi, mintha
az Országlószék azon határozását, melly
szerint régebben olly ajánlást tétetett volt
a Királynénak, hogy illendő palotát fog
)

számára rendeltetni, mostanában vissza akarná venni.

Ezen levelezéseket a' Ministeri Kurir mind kihirdetvén, nagyon sullyos kifejezésekkel ki-kelt a' Királynénak azon pártfogói ellen, millyenek a' Times és mások, melly kifejezések között mi csak a' következőket szoríthattuk ide: — „Undorító csufolódás — s ezt, a' Radikálisokat's Árulókat kivévén az egész Ország érzi — úgy tettetni magát az embernek, mint ha a' Királynét egy ártatlan aszszonynak tartaná. Nincsen néki semmi jussa azon tisztelethez, becsülethez, a' mik csak az ártatlansághoz illenek. Valóban még annál kevesebb jussa van pedig ahoz, hogy férjjétől Királyi palotát kívánnyon. Állásba, még pedig kemény állásba kell magunkat helyheztetnünk. Látjuk, hogy hova intéztetett a' célzás; elejít kell vennünk. Monarkhánknak nem kell egy olyan szemtelenkedő faktzió által kicsuloltatni, a' melly olly szin alatt, hogy a' Királyi méltóságot védelmezi, a' Monarkhiát akarja felfordítani. A' Királyné már olly ügygyé tette a' maga dolgát, mellyet minden egyenes gondolkodású emberek megvetéssel szemlélnék. Őtet egy alávaló kabala' szemét emberei veszik körül, kik csak eddig hagytak vala fel önn' mérgeledéseknek kiöntésévell, míg a' Királynéjét a' magokévé tehettek. Minden lépéseik legszorosabban összecsatolatva vagynak a' Radikalismussal. Hogy erről meggyőzzük magunkat, nem kívántatik egyéb, hanem csak, hogy a' Királynéhoz intéztetett köszöntésekre, a' Királyné' nevében ezekre adatott válaszlásokra, s azon embereknek karaktereikre vessük szemünket, kik az ő ügyét legtüzesebben védelmezik. Szükség tehát, hogy a' veszedelemnek egész nagyságához és kiterjedéséhez képpést álljunk ellent. A' bá-

torságnak szülő anyya a' jókori és előrenéző félelem. Ha veszedelmekkel kell tusakodnunk, szálljunk úgy szembe vellek, mint olly férfiak, kik a' legroszszabb esethez is készen tartják magokat. Azon férgek, kik most a' Britanniai Constitúciónak nemes előljárójára olly célzással felmászni iparkodnak, hogy a' tetején költsenek, még ugyan nem mosattattak ki azon sárból és fertőből, a' melyből szármoztak, de már csakugyan olly elevenséggel bírnak, hogy magokban el nem senyvedhetnek: hanem csak öszszetörettethetnek.“

Lord Cheffield és Herczeg Northumberland illy Protestatziót adtak-be a' Felső ház' Cancellariájába, hogy más Lordok is aláírják, a' kiknek tettzik, a' végre, hogy ezen háznak Archivumában megmaradjon: — „Dissident. Mint-hogy semmi elegendő indító ok nem látszik lenni arra, hogy az Országglószék azt a' Billt vissza vegye, melly a' Királyné ő Felsége ellen támosztatott vádának megmutatására legnyilvánosabb és legszorosabb vizsgálódásokon fundáltatott — olly vádának megmutatására, mellyek az egész nemzetet illy közéről illetik, s a' mellyekre nézve, keveset kivévén, minden Világi és Papi Lordjaink, bünösnek esmerték ő Felségét; továbbá, minthogy abból, hogy ezen Bill visszavétettetik, nem csak ezen nemzeti fő Itélőszéknek, hanem még a' nemzeti karakternek megvetetése is következhetik: mind ezekre nézve mi a' Fejedelem eránt való tiszteletnak nagy fogyatkozását szemléltük azon perlekedésnek félbeszakasztatásában, a' melly akkor, midőn elkezdett olly nagyon szükségesnek tartatott, s a' melly szerént már most egy Aszszony, kit ezen Lordok háza egy inással elkövetett házosságtörési társalkodásért s a' legzabolálatnabb magaviseletért, meggyőztetett nek

lenni kinyilatkoztatott, a' Királynak életpárja marad, 's a' melly által a' Korona megalacsonyittatik, és a' nemzet sokkal nagyobb zürzavarok közzé taszittatik, mint sem azok lehetnek volna, mellyek az Országlósziéket arra inditották, hogy a' Billt vissza vegye."

A' Morning-Star nevű Ujságlevelkek erőssítése szerént a' Ministerek már most oda czéloznak, hogy a' Parlamentum' helybehagyásával a' Hamptoncourt palotával és 25,000 font Sterlingekből álló esztendőnként való fizetéssel kínálják-még a' Királynét — ki is feltette magában, hogy a' Hammersmithi Egyház' templomában, hol most a' Brandenburg-House nevű kastélyban lakik, nem soká Ur' vacsorájával éljen, 's azután a' következő vasárnapon a' Londoni fő templomba, a' Szent Pál' templomába, menyén, ott az Istennek megköszönnye, hogy a' becsülete és élete ellen intéztetve volt öszszeesküvés által való üldöztetésektől, megmentette.

Spanyol Ország.

A' Cortesek' gyűlése, minekelötte November' 9-dikén a' maga üléseit berekesztette volna, a' Martinez-de-la-Rosa' jóvállására meghatározta, hogy egy ideig, míg tudniillik a' mostanság' támodott pezs-gések el nem csenedesednek, a' gyűlés' tagjainak háromnegyed része Madridban maradjon, azért, hogy mihellyest a' manens Deputatio szükségesnek látja, őket tüstént öszsze hívathassa, hogy addig is szükséges végzéseket tehessenek, míg az egész gyűlés öszsze hívattathatik. A' Constitúciónak határozásai szerént a' gyűlés' tagjainak két harmad része is mindenkor elegendő arra, hogy tellyes erejű határozásokat tehessen.

Azon pezs-gések között, mellyek a' Corteseket ezen határozásra inditották, valami Avilai mozgások láttatnak lenni a' nevezetesebbek, mellyekről ekképpen irnak: „Az Avilai Polgári Kormányozónak fülébe menyén valami egygyüttvaló beszéllgetés, mellyet bizonyos Garrido és egy Morales nevű előbbeni időkbeli Szabadságos-Vezér tartottak, az elsőt azonnal magához hivatta 's kérdőre vonta, a' ki néki olly vállást tett, hogy olly plánum legyen munkába vétettetve, a' melly szerént a' békételeneknek külömbkülömb csoportjaikat egygyesíteni, 's az előbbeni, határnélkülivaló Országlási módot helyreállítani akarják. — „Moralesnél már 400,000 Reálok találtattak a' plánumnak eszközlésére, 's ő a' Bourbon nevet viselő Lovas Regimentből néhány katonákat a' maga részére is hajtott vala, azt mondván nékiek, hogy mihellyest ők magokat a' síkon mutatni fogják, azonnal nagy sokaság ki fogja magát nyilatkoztatni a' Cortesek ellen. A' Kormányozó a' Ministeriumhoz, 's a' Ministerium a' Cortesekhez, e' pedig egyenesen a' Királyhoz küldötte a' kitűzött plánumról való tudósítást, olly kérelemmel, hogy sietve jöjjön vissza Madridba ő Felsége. A' Király úgy felelt a' Corteseknek, hogy egéssz-telenkedése miatt Escuriált ugyan még most oda nem hagyhatja, de egyéberánt mindenben megegygyezik, a' mit a' Cortesek a' most fennálló Országlási módnak fenntartatására, a' melynek egész ereje szerént való védelmezésére maga is meg esküdött, meg fognak határozni. A' Királynak ezen válasza a' Corteseket tökéletesen megnyugtatta. Maga Morales, a' Garrido' elfogattatása tudtára esvén, futásra vette a' dolgot. Az elfogattatott személyek még eddig Chacon és Suerz nevű Kánonokok, Seborvos Cha-

nora, Moralesné aszszonyság, Lic e c h i nevű katonatiszt, 's néhány egyéb Subalternus tisztek.

Későbbi tudósítások szerint azt is ki tanulták, hogy a' Morales' titkos ver buáló Biztosa, Ágense, valami Loren zo Hueto volt légyen, kit az özszees küvésnek felfedeztetése előtt néhány na pokkal Madridban látták.

Valenciában Nov. 10-dikére vi radó éjjel nagyon heves mozgások történ tek. Ezen éjjel a' Constitúzió' köoszlop át kidöntötték, mellyért a' dühösködő so kaság bosszút kívánván állani, nagy lár mát tett. Az Érseket vádolta, hogy ő okozta volna az oszlopnak kidönttetését; némelyek még azt is jóválták, hogy fa lusi jószágán fogatassék. E' közben özsze veszték a' fellegvárban őrizetenlé vő Ágyuzók a' Militziával, affelet, hogy mint nemzeti sereg, ez akarta által venni az említett várbéli őrzői szolgálatot. Mi lett a' lárma' kijenetele, még nem tud ták mikor ezen tudósítás útnak inditta tott.

Az Universal szerint olly határo zást tett a' Király a' maga' St. tustanácsá nak meghalgtatása után ezen Érsekre néz ve, hogy számkivetésbe küldetessék azon Protestázióért, mellyet a' Papságra néz ve hozott törvények ellen a' Cortesek' gyűlésébe beadatott.

Egy újabb tudósításban ezeket olvas uk az Avilában felfedeztetett Contra-re volúzióról: — „Ezen özszeesküvést csak egy történet nyilatkoztatta ki, melly e volt. Moralesnek valami rokona Avi lából, a' hol már mindenek elintéztetve valának, ló háton Santa-Cruz felé vette útját, a' hol, mint tudósított vala, Ex-Oberster Morales a' Bourbon lovas Rege mentnek 400 embereit már özszeegyüj tette volt. Útjában szembe találkozott 50

lovasokkal, a' kik 10, ugyan azon Rege mentbéli elszökött katonákat nyomoztak. Ő, azt gondolvan, hogy ezen 50 lovasok is azok közzé tartoznának, kiket az Ex-Oberster a' maga részére hódított, beszéd-be er dett vellek, 's ekképpen maga ma gát ejtette lelepezébe. Innét követhezett továbbá Garridonak az Avilai Kormányozó által lett kikérdeztetése 's az egész dolog nak felfedeztetése, a' Morales' elszökése 's a' t. — Minckellette ezen özszeeskü vések semmivétetettetése Madridban ki nyilatkozott volna, a' nép közt nagy fé lelem uralkodott, minthogy afféléket be szélltek, hogy Morales valami 30, vagy mások szerint 10, részes társaival Avilá ban a' Contrarevolúziót már proklamálta volna, hogy a' Mankhai vidékeken vala melly esmeretlen fegyveres sereg mutat ná magát; 's végezetre, hogy már egy új Ministerium is volna elintéztetve, a' melly szerint a' Contrarevolúzióknak 24 óra alatt alá kellene irattatni. Csak akkor kezdett a' nép közt támodott félelem cse ngedesdni, mikor a' Morales' elfutása és a' Gróf Abisbal által elővétellett intézetek fe lől tudósítások érkeztek. E' történt Nov. 7-dik napján. Erró Ur, kirol azt mond ják, hogy Finantziái Ministerségre lett volna kineztetve, ugyan ez' nap' olly küldetettést kapott, a' melly miatt Mad ridból eltávozni kéntelenített.

A' Cortesek' gyűlésének azon három negyedrészt tagjai közzül, kik most min den esetre Madridban maradni rendeltet tek, 15 Biztosságok neveztetek ki, hogy a' Corteseknek jövődöbéli özszeegyüle kezésekig a' most el nem igazittatott törvényjóvállási kérdéseket előre kidol gozzák. Valami 80-ra telik az ekképpen Madridban hagyatott tagok' száma. — A' Cortesek' jövődöbéli üléseinek már Mártzius' 1-ső napján el kell kezdödni.

Az ök' gyűlésének az egygyik ülése' félbeszakadásától fogva a' másik rendbelinek elkezdődéséig csak valami három hónapok telnek el. Ha a' Király valamely törvényt, mellyet a' Cortesek meghatároztak, az ő' üléseik bérekesztetéséig meg nem erőssíti, a' melyre 30 napok lévén határoztatva, s az alatt a' gyűlés eloszlásának ideje elkövetkezik: ezen esetben csak a' következő gyűlés' idejének 8 első napjai alatt erőssítheti még meg. Ha addig meg nem cselekedte, ez annyit teszen, hogy vissza vetette. Az úgynevezett Persák, vagy az 1814-béli Corteseknek azon tagjai eránt, kik akkor a' Constitúciónak visszavetetését hívták, a' Cortesek által meghatározottatott bocsánati törvényt, a' most eloszlott gyűlés' ideje alatt nem erőssítette meg ő' Felsége.

Azon személyek között, kikről irtuk, hogy Vittoriától nem meszsze a' Madridból menő Posta-Kurirt meglepték s tölle az Ország-lószék tudósításait elvették, már 9-czen vagy 10-czen kézre kerültek.

B r a s i l i a.

Egy hajó, a' melly Pernambukóból Ész-ki Amérikába Norfolkba érkezett, olly hírt hozott onnét, hogy Déli Brasillia felé fegyveres sergek indítottak volna útnak, azért, hogy ott nyughatatlankodás ütötki. De ez csak hajós hír még eddig.

Svétzia és Norvégia.

Norvégiában a' nem rég' kihirdetett Rang-laistrom szerént, az Universitásokon tanító Professorok, Inzsínör és Ar-

tillerista sergekébéli Oberstlieutenanti, a' Tudományos Oskoláknál lévő Rektorok Májori, az Universitásoknál lévő Lektorok Kapitányi, s a' Tudományos Oskoláknál lévő Adjunktusok Fő Hadnagyi rangot kaptak.

Spanyol Amerika.

Augusturából Augustus' 5-dikén indultak a' legújabb tudósítások, a' mellyek szerént Bolívar a' Santa-Fè-de-Bagotából elfutott Capucinus Barátok' klastromát (Cundinamarában) Nevelő-Collegiummá rendelte és változtatta, olly rendszabással: hogy a' felvéteteskör, a' hazáért való hadakozásban a' csatázó mezőkön elhullott, vagy pedig vesztő helyre vitétt s ott életjekkel áldozott hazafiaknak gyermekeikre különös tekintet legyen, s mind ezek a' Státus' költségén neveltesenek fel. Az itt tanítató tárgyak: a' Nyelvek, Religió, Morál, Logyika, Mathésis, Experimentalis-Philosophia, Rajzolás, Historia, Geographia, Topographia. Most előre az elszaladott Barátok' jószágait és azon 25,000 Dollárokból álló tőkepenzt rendelte fundusul, mellyet Guitarecz nevű Polgár testált a' közönséges tanítatásra. A' többinek a' nemzeti kincstárból kell kitélni. — Egy második végzése által a' Katona-tiszteknek fizetését félignyre mind leszállította, abból a' tekintetből, hogy az elszegényedett tartományok nem elegendesek tovább a' rendkívül való adókat fizetni. — Ezen tudósításban 15 ezer emberekre tétettetik Columbiának mostani csatázó ereje.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.

(Unter-Passauer Hof Nro. 366.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é c s.

Itt illy Hirdetés jött ki November' 20-dikán: —“

„A' Lombard-Velencezi Státusokban megsokasodandó fegyveres sergek' állapotja 's az ott találtató katonai ispotályi intézeteknek kiszélesítése, az egészséget tárgyazó szolgálatnak jó elrendeltetésére nézve, az orvosló személylyek' számának neveltetését kívánnyák. —

„Minthogy ezen szükségre nézve nagyobb számú Tábori Al-Orvosokra van szükség, tehát ezennel kihirdettetik, hogy a' Tábori-Orvosi szolgálatra, valamint a' Tábori ispotályokhoz úgy a' Regementekhez is, alkalmas személylyek, mint Tábori Al-Orvosok, felvétetnek, olly feltétel alatt, hogy azok, kik magokat a' felvétetésre jelenteni fogják, valamint a' tudományi és praksis béli készületeik úgy erkölcsi magokviselésére nézve is arra egészszen alkalmasok legyenek. —

„Császár és Király ö Felsége tehát, azért, hogy a' magokat Tábori Orvosi szolgálatra elszánó személylyeknek állapotját az ö alsó rangú hivataljokban is a' lehetőségig jobba tegye, és hogy ez által a' több kipallérozottsággal bíró személylyeket is az ezen szolgálatra való állásra felbuzdítsa, kegyelmesen meghatározni méltóztatott: — a) Hogy minden újonnan felvétetendő Al-Orvosnak Conventziós pénzben 14 forintokból álló egy hónapi fizetést ruházatjának első megszerzésére, 's ezen kívül hasonló pénzben zseb-béli kéz-orvosi kis instrumentumra, az aerariumból, mint ajándék úgy adattassanak ki.

— b) Hogy küldetetésseknek helyére, Forspontal, hasonlóképpen az aerarium' költségén vitetessenek el — c) Hogy a' Lombard-Velencezi katonai ispotályokban szolgálendő Fő és Al-Orvosok, az első 10, az utolsó hat krajczárohért napjában ispotályi kosztot kaphassanak. —

„Azon Orvosi és Seborvosi tudományt tanuló ifjak tehát, kik mint Al-Orvosok Tábori Orvosi szolgálatot vállalni kívánnak, itt Bácsben a' Cs. K. Tábori Provisoriji fő Orvosi Direktciónál és a' Dirigens Tábori Stabalis Orvosnál Doktor Ritter Vehring Urnál, a' József Akadémia' épületében, a' tartományokban pedig az azoknak fő városaikban lévő Dirigens Tábori Stabalis Orvosoknál jelentsek jelentőséggel magokat, a' hol ők, az ö tanulásokról és jó magokviseléséről való bizonyoságleveleiknek előmutatása után az Orvosi tudomány' tárgyaira nézve a' rendszabásokkal megegyezőleg megvizsgáltatnak, 's alkalmasoknak találtatván, mind Al-Orvosokazonnal felvétetnek. —

„Az olly Személylyek, kik már egyszer katonai Orvosi szolgálatot tettek 's magokat jól viselték, affelől, hogy, mint Al-Orvosok ismét felvétetnek, különösen bizonyosokká tétetnek; az ollyan Személylyek pedig, kik már valamely tanítói intézet által helybehagyott Seborvosokká lettek, a' nélkül, hogy magokat új megvizsgálás alá kellene adniak, just tarthatnak a' Tábori Orvosi szolgálatra való felvétetéshez, de most előre csak mint Al-Orvosok. A' graduáltatott Orvosokra vagy Seborvosokra nézve, az Udvari Cancellariánál fog az ö mennélhamarabbi Fő Orvosi rangra leendő felemeltéssek kerestetni.“